

Oppdater!

– ein kampanje for digitale læremiddel på nynorsk

NOREGS MÅLLAG er uroa for det aukande omfanget av digitale læremiddel i skulen som ikkje finst på nynorsk. **OPPDATER!** er ein kampanje med mål om å få sentrale styresmakter til å endre politikk, og for å auke medvitet i kommunane og på lærarromma om digitale læremiddel på nynorsk.

Noregs Mållag meiner at:

- Lova må oppdaterast slik at alle læringsverktøy blir omfatta av parallellkravet.
- Det må kome ei støtteordning for utvikling av digitale læremiddel på nynorsk.
- Skuleeigarar skal ikkje ta i bruk læremiddel som ikkje finst på nynorsk.
- Skuleeigarane må nytte maknadsmakta si til å få produsentane til å tilby læremiddel på nynorsk.

LILLETORGET 1 | 0184 OSLO
 TLF: 23002930 | E-POST: NM@NM.NO

Lik rett til digitale læremiddel

Lik rett til digitale læremiddel

DIGITALE LÆREMIDDEL er på full veg inn norske klasserom, og med dei fløymer digitale læremiddel på bokmål og engelsk inn i klasseromma til nynorskelevane. Lova er klår, det er berre høve til å nytte læremiddel som finst til same tid og til same pris på bokmål og nynorsk.

NORSKE ELEVAR HAR RETT på læremiddel anten på nynorsk eller bokmål for å sikre dei den beste opplæringa i sitt hovudmål. Nynorsk-elevane ser mindre av språket sitt rundt seg. Difor er det ekstra viktig at dei møter mest mogleg nynorsk i skulekvardagen. Slik blir dei tryggare på språket sitt. Dei har òg rett på ei like god opplæring på sitt hovudmål som bokmåselevane har. For å få til det er læremiddel på nynorsk viktig.

SKULEEIGAR har ansvar for at elevane får oppfylt sine språklege rettar. Men mange kommunar og fylkeskommunar er ikkje klar over dette ansvaret eller synest det er vanskeleg å late vere å ta i bruk gode læremiddel sjølv om dei ikkje finst på nynorsk.

DIGITALE LÆREMIDDEL revolusjonerer kvardagen til læraren, og opnar for heilt nye måtar å drive undervising på. Men for at nynorsk-elevane skal verte trygge språk-brukarar, må dei i skulekvardagen framleis verte omslutta av nynorsk.

KVA KAN DE GJERE? Skuleeigar har stor makt som innkjøpar. Alle fellesinnkjøp av lisensar på digitale læremiddel må krevje at læremiddelet finst både på bokmål og nynorsk for å syne produsentane at her finst ein stor marknad.

Lov og forskrift

Opplæringslova:

§ 9-4. Lærebøker og andre læremiddel
I andre fag enn norsk kan det berre brukast lærebøker og andre læremiddel som ligg føre på bokmål og nynorsk til same tid og same pris. I særlege tilfelle kan departementet gjere unntak frå denne regelen.

(...) Med lærebøker er her meint alle trykte læremiddel som elevane regelmessig bruker for å nå vesentlege delar av kompetansemåla i eit fag. [...]

Forskrifta:

§ 17-1. Elevens rett til læremiddel på eiga målform

Eleven har rett til læremiddel på ønska målform; nynorsk eller bokmål. Kravet til språklege parallellutgåver skal gjere det enklare for eleven å gjere seg nytte av opplæringa og sikre dei språklege rettane som eleven har.

I andre fag enn norsk kan det berre brukast læremiddel som ligg føre på nynorsk og bokmål til same tid, med mindre læremiddelet er omfatta av unntaka i § 17-2. Kravet til språkleg parallellitet gjeld berre for fag med årskull over 300 elevar.

Kravet om språklege parallellutgåver gjeld for læremiddel som skal brukast regelmessig i opplæringa og dekkjer vesentlege delar av kompetansemåla eller er viktig for dei grunnleggjande ferdigheitene i læreplanen for fag i Læreplanverket for Kunnskapsløftet. Med regelmessig meiner ein at læremiddelet blir brukt fast, over ei lengre periode eller jamleg.

Når det er tvil om eit læremiddel dekkjer vesentlege delar av læreplanen i fag, skal skuleeigar vurdere saka konkret.

Med læremiddel meiner ein alle trykte, ikkje-trykte og digitale element som er utvikla til bruk i opplæringa. Dei kan vere enkeltstående eller gå inn i ein heilskap, og dekkjer aleine eller til saman kompetansemål i Læreplanverket for Kunnskapsløftet.

Når det skal vurderast om læremiddelet er omfatta av kravet til parallellitet gjeld dei same vurderingane for trykte og digitale læremiddel.

§ 17-2. Unntak frå parallellkravet

Reglane i § 17-1 skal ikkje hindre at elevane får ta i bruk eit breitt tilfang av læremiddel i opplæringa.

Kjeldestoff, bakgrunnsstoff, artiklar, avisar, oppslagsverk og likande kjem ikkje under kravet til språklege parallellutgåver, sjølv ved regelmessig bruk. Læremiddel der den norske teksten utgjer ein mindre del, kjem ikkje inn under kravet til språkleg parallellutgåve.

§ 17-3. Ansvaret til skuleeigar

Skuleeigar har ansvaret for at retten til eleven til læremiddel på si målform blir oppfylt etter § 17-1 og § 17-2. Dette gjeld uavhengig av kor mange elevar som brukar bokmål og nynorsk i kommunen eller fylkeskommunen. Skuleeigar skal ha eit forsvarleg system, jf. opplæringslova § 13-10, for å sikre at retten til eleven blir oppfylt.